

Uddannelsesprogram for hoveduddannelsesforløb i samfundsmedicin

Videreuddannelsesregion Øst

Socialmedicinsk Klinik, Afdeling for Socialmedicin, Bispebjerg og
Frederiksberg Hospital

Marts 2026

Indhold

Indledning.....	4
Uddannelsens opbygning	4
Lærings- og kompetencevurderingsmetoder	4
Arbejde med relevante opgaver.....	5
Uddannelseslaege.dk	5
Portefølje	6
Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort.....	6
Uddannelsesvejledning	6
Vejleder	7
Uddannelsesansvarlige overlæge (UAO)	7
Godkendelse af kompetencer	7
Obligatoriske kurser og forskningstræning	7
Specialespecifikke kurser.....	7
Generelle kurser	8
Forskningstræning.....	8
Uddannelsesplan	8
De kliniske ansættelser	8
Kvalitetsudvikling af speciallægeuddannelsen	9
Uddannelseslaege.dk.....	9
Inspektorordningen	9
Postgraduat Klinisk Lektor (PKL)	10
Uddannelsesrådet for samfundsmedicin	10
Links	11
Bilag 1: Beskrivelse af uddannelsesvejledningen på ansættelsesstedet.....	12
Den uddannelsesansvarlige overlæges funktioner	12
Rammer for tildeling af vejleder.....	12
Hovedvejlederens funktioner og rammer for uddannelsesvejledning	12
Uddannelsesplan og vejledersamtaler	12
Feedback.....	13
Kompetencer, opgaver og vurdering.....	13
Porteføljen	14
Godkendelse af kompetencer og forløbet	14
Bilag 2: Beskrivelse af uddannelsesstedet.....	15

Beskrivelse af afdelingen	15
Uddannelseslægens funktion og opgaver	15
Undervisning i afdelingen.....	16
Afdelingens forskningsopgaver og uddannelseslægenes mulighed for at deltage	16
Deltagelse i møder og aktiviteter	16
Andre uddannelseselementer	17
Den uddannelsessøgende samarbejdspartnere	17
Evaluerings af uddannelsesstedet	17
Afdelingens kernepensum.....	17
Sygdomsspecifikke oplysninger og vejledninger	18
Bilag 3: Individuel uddannelsesplan	19
Kompetenceplacering.....	19

Indledning

Uddannelsesprogrammet er en beskrivelse af det forløb, der er sammensat for at sikre opnåelse af de samfundsmedicinske kompetencer i det samfundsmedicinske hoveduddannelsesforløb, inkl. lærings- og kompetencevurderingsmetoder, vejledning, kurser og forskningstræning.

Som bilag til uddannelsesprogrammet skal hvert uddannelsessted udarbejde beskrivelser af uddannelsesstedet og uddannelsesvejledningen, og der skal udarbejdes en individuel uddannelsesplan for hver uddannelsessøgende.

Selve kompetencerne i den samfundsmedicinske hoveduddannelse er beskrevet i målbeskrivelsen (se fx www.sst.dk).

Sidst i uddannelsesprogrammet findes en liste med relevante links.

Uddannelsens opbygning

Den samfundsmedicinske speciallægeuddannelse består (jf. målbeskrivelsen) af en kombination af samfundsmedicinske og kliniske ansættelser samt teoretiske og færdighedstrænende kurser (generelle kurser, forskningstræning, specialespecifikke kurser).

Den samfundsmedicinske hoveduddannelse omfatter ansættelse på minimum to samfundsmedicinske uddannelsessteder samt to eller tre kliniske ansættelser. Uddannelsesforløbene tilstræbes sammensat, således at den uddannelsessøgende får et så bredt kendskab til de samfundsmedicinske opgaver som muligt, herunder som minimum både socialmedicinske og administrative opgaver.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen, der kan findes på www.sst.dk.

Eksempel på hoveduddannelsesforløb i samfundsmedicin (i alt fire år):

1. samfundsmedicinske ansættelse	Klinisk ansættelse	2. samfundsmedicinske ansættelse	Klinisk ansættelse	3. samfundsmedicinske ansættelse
12 mdr.	6 mdr.	12 mdr.	6 mdr.	12 mdr.

Af bilag 4 fremgår sammensætningen af det specifikke uddannelsesforløb

Lærings- og kompetencevurderingsmetoder

Kompetencemålene, der skal vurderes og godkendes, er anført i målbeskrivelsen. Der er tale om minimumskompetencer, hvilket betyder, at lægen skal have opnået samtlige kompetencer ved afslutningen af uddannelsen. Det forventes således også, at uddannelseslægen udvikler kompetencer, der ligger ud over minimumskompetencerne.

For hver enkelt kompetence er der angivet anbefalede lærings- samt kompetencevurderingsmetoder. Ved vurdering af den uddannelsessøgende læges kompetencer, skal den anvendte metode til kompetencevurdering kunne afgøre, om den uddannelsessøgende læge har eller ikke har erhvervet den pågældende kompetence. Kompetencevurdering foretages løbende i uddannelsesforløbet med henblik på

dokumentation, evaluering og eventuel justering af uddannelsen undervejs (se henvisning til Sundhedsstyrelsens anbefalinger under 'Referencer'). DASAMS har udarbejdet kompetencekort, der er konkretisering af de enkelte kompetencer. Disse er tilgængelige på DASAMS' hjemmeside.

I den samfundsmedicinske introduktions- og hoveduddannelse anvendes kun to læringsstrategier:

- Arbejde med relevante opgaver
- Udarbejde portefølje inkl. uddannelsesplan og læringsdagbog

Den obligatoriske kompetencevurderingsmetode:

- Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort mhp. endelig godkendelse på logbog.net af hver af de otte kompetencer i hoveduddannelsen
- For H4 er 360 graders evalueringen obligatorisk

Nærmere beskrivelse af læringsmetoder og vejledning til opbygning af portefølje samt kompetencekort mm. findes på DASAMS' hjemmeside på [Speciallægeuddannelsen - DASAMS](#).

Det er karakteristisk for de lægelige opgaver i samfundsmedicin, at læring ikke altid er en lineær læringsproces, hvor det ene "håndgreb" er en forudsætning for, at det næste "håndgreb" kan læres. På den måde kan man beskrive læringen som cirkulær, hvor uddannelseslægen springer på et sted i cirklen, og efterhånden får en forståelse af de mange elementer cirklen er bygget op af. Dette forhold betyder, at det ikke giver mening detaljeret at angive i hvilken rækkefølge kompetencerne erhverves. Derimod kan der – på baggrund af den konkrete fordeling af kompetencerne i den enkelte blok - i den uddannelsessøgendes uddannelsesplan angives en forventet ansættelse (typisk 1. eller 2. samfundsmedicinske ansættelse eller klinisk ansættelse) samt et forventet tidsrum i en given ansættelse, inden for hvilken en kompetence forventes opnået.

Arbejde med relevante opgaver

Erhvervelse af de enkelte kompetencer foregår ved at den uddannelsessøgende arbejder med relevante opgaver under vejledning. I starten af en ansættelse følges den uddannelsessøgende tæt, men i løbet af ansættelsesperioden foregår arbejdet mere og mere selvstændigt i takt med det stigende kompetenceniveau. De opgaver, som hoveduddannelseslægen arbejder med stiger i sværhedsgrad fra ukomplicerede og typiske for den pågældende afdeling til komplicerede og atypiske.

Uddannelseslaege.dk

En forudsætning for at opnå tilladelse til at betegne sig som speciallæge i samfundsmedicin efter afsluttet hoveduddannelse er indsendelse af udfyldt elektronisk på Uddannelseslaege.dk. Alle uddannelsessøgende i hoveduddannelse oprettes automatisk af Videreuddannelsessekretariatet i Uddannelseslaege.dk.

Kompetencer underskrives af vejlederen (evt. den uddannelsesansvarlige overlæge) i den afdeling, hvor den pågældende kompetence er opnået hhv. af kursusleder, for så vidt det drejer sig om kompetencer opnået ved kursus. Attestation for at det enkelte uddannelseselement er tidsmæssigt gennemført gives af den uddannelsesansvarlige overlæge.

På Uddannelseslaege.dk kan den uddannelsessøgende finde en oversigt over eget forløb, sende kompetencer til godkendelse, skrive notater, se en oversigt over kurserne i uddannelsesforløbet, uploade egne filer (fx kursusbeviser og uddannelsesplan og endelig indsende ansøgning om speciallægeanerkendelse til Sundhedsstyrelsen. Tilsvarende kan UAO på Uddannelseslaege.dk godkende kompetencer og se de uddannelsessøgendes forløb m.m.

Portefølje

Formålet med udarbejdelse af en portefølje er, at den uddannelsessøgende til stadighed forholder sig reflektivt til sin egen uddannelse og samtidig løbende dokumenterer denne.

Derudover er den et hjælperedskab, der gør det muligt for den uddannelsessøgende undervejs i sit uddannelsesforløb at få arkiveret alle de dokumenter, der skal bruges til den afsluttende ansøgning om speciallægeanerkendelse.

Porteføljen for den samfundsmedicinske speciallægeuddannelses anbefales at bestå af følgende elementer:

- Uddannelsesplan (en ny uddannelsesplan for hver ansættelse) NB! Denne del af porteføljen er obligatorisk
- Den faglige profil (udbygges fortløbende gennem hele speciallægeuddannelsen)
- Karriereplan (udbygges fortløbende gennem hele speciallægeuddannelsen)
- Kopi af udfyldte samtalskemaer (introduktionssamtale, justeringssamtaler og slutevalueringssamtale)
- Læringsdagbog
- CV

Dokumenter fra porteføljen kan uploades elektronisk på Uddannelseslaege.dk.

Dokumenter, der uploades på Uddannelseslaege.dk må ikke indeholde personhenførbare oplysninger fraset oplysninger vedr. uddannelseslægen selv.

Dokumenter, der uploades andre steder end i den private mappe, kan ses af alle dem, der er tildelt adgang til logbogen (UAO og vejledere) på alle de afdelinger, som lægen er, har været eller vides at skulle ansættes på.

Nærmere beskrivelse af opbygning af portefølje mm. findes på DASAMS' hjemmeside (se Links).

Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort

Dette er en aftalt vejledersamtale, hvor der med udgangspunkt i de af DASAMS udarbejdede kompetencekort (se links) gives feedback på de delkompetencer, der er erhvervet siden sidste samtale. Ved hjælp af kompetencekortene samt refleksionsark bliver det muligt at vurdere, om den uddannelsessøgende læge på et tilstrækkeligt højt niveau har eller ikke har erhvervet alle de delkompetencer, der er nødvendige for en godkendelse af hver konkretisering og i sidste ende den endelige samlede kompetence-godkendelse på Uddannelseslaege.dk. Det forventes at den uddannelsessøgende i god tid inden vejledermøde fremsender begrundelse for, hvorfor man har opnået delkompetencer (fx i form af refleksionsarket).

Der findes på [Målbeskrivelse - DASAMS](#) ark til udfyldelse i forbindelse med hhv. introduktionssamtale, justeringssamtale og slutevalueringssamtale.

Den uddannelsessøgende læge får i forbindelse med den strukturerede vejledersamtale mulighed for, med udgangspunkt i refleksionsark, portefølje, at fremlægge sine egne overvejelser/refleksioner over opgavehåndteringen, herunder egen rolle og indsats, hvilket bidrager til læringen.

Uddannelsesvejledning

Under ansættelser i uddannelsesstillinger skal der gives konkret, individuel uddannelsesvejledning som anført i målbeskrivelsen. Vejledningen gives af den person, der af den uddannelsesansvarlige overlæge er

udpeget til vejleder. Uddannelsesvejledningen foregår på de enkelte uddannelsessteder. Vejledersamtaler forventes at finde sted mindst hver 3. måned samt efter behov.

Vejleder

En vigtig del af speciallægeuddannelsen er den uddannelsessøgendes mulighed for vejledning, refleksion og sparring undervejs. Derfor skal alle uddannelsessøgende tildes en vejleder. Som udgangspunkt kan læger på et højere uddannelsesniveau end den uddannelsessøgende udpeges til vejleder.

Hvis uddannelsen ikke forløber planmæssigt i henhold til uddannelsesprogrammet og uddannelsesplanen, har vejlederen pligt til at forsøge at afhjælpe den uddannelsessøgendes problem. Ved utilfredsstillende forløb er både den uddannelsessøgende og vejlederen forpligtet til at orientere den uddannelsesansvarlige overlæge jf. Sundhedsstyrelsens Vejledning om Kompetencevurdering (se 'Links').

Uddannelsesansvarlige overlæge (UAO)

Den uddannelsesansvarlige overlæges opgaver er ikke præciseret eller afgrænset i bekendtgørelser eller lignende. Nedenstående skal alene ses som anbefalinger til både uddannelsessøgende, afdelingsledelser og de uddannelsesansvarlige overlæger:

- Fordele uddannelsesopgaver
- Sikre at uddannelse og arbejdstilrettelæggelse sammentænkes
- Udarbejde og revidere introduktionsmateriale og uddannelsesprogrammer og sikre, at den uddannelsessøgende modtager det
- Udvælge vejledere og tildele den uddannelsessøgende en vejleder
- Sikre at de formaliserede uddannelsesplaner udarbejdes og at uddannelsessamtaler gennemføres
- Attestere gennemførte uddannelseselementer
- Rådgive om videreuddannelse og karriereplanlægning
- Inspirere til relevante videnskabelige aktiviteter
- Udvikle og kvalitetssikre iværksatte uddannelsesfunktioner
- Sikre og udføre evaluering af afdelingens uddannelse af uddannelsessøgende, og at der følges op på disse evalueringer.

Godkendelse af kompetencer

Så vidt muligt skal kompetencerne i målbeskrivelsen godkendes af en speciallæge i samfundsmedicin. Man kan godkende kompetencer, hvis man er på et højere uddannelsesniveau og er udpeget af UAO.

Er der kompetencer, der ikke kan opnås på ansættelsesstedet, og som ikke kan opnås i forbindelse med andre dele af hoveduddannelsesforløbet, skal der (så vidt muligt inden for de første tre måneder af opholdet) træffes aftale med andre ansættelsessteder om fokuseret ophold, så kompetencerne kan opnås dér.

Det er op til den uddannelsessøgende, vejlederen og UAO i fællesskab at lægge en plan, hvis et uddannelsesforløb ikke forløber hensigtsmæssigt. Hvis der ikke kan rettes op på uddannelsesforløbet, skal Sekretariatet for lægelig videreuddannelse kontaktes mhp. rådgivning.

Obligatoriske kurser og forskningstræning

Specialespecifikke kurser

I løbet af hoveduddannelsen skal den uddannelsessøgende gennemgå 10 specialespecifikke kurser (30 dage á syv timer). De specialespecifikke kurser er overordnet beskrevet i målbeskrivelsen. Ansvarlig for kurserne

er hovedkursusleder for DASAMS. Annoncering og nærmere beskrivelse af de enkelte kurser og læringsmål findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside og på DASAMS' hjemmeside.

Generelle kurser

I hoveduddannelsen gennemføres tre kurser i samarbejde, organisation og ledelse (SOL I-III). De generelle kurser udmøntes og planlægges hovedsageligt regionalt af Videreuddannelsessekretariatet samt af Sundhedsstyrelsen. Der er derfor forskel på kursernes opbygning og varighed samt tilmeldingsprocedure. Lægen skal selv holde sig orienteret om tilmelding. For yderligere information henvises til det regionale videreuddannelsessekretariats hjemmeside og Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Derudover må det individuelt aftales med vejlederen, hvad der er muligheder og interesse for fx kurser i patientsikkerhed, forvaltningsret, offentlighedslov eller projektarbejde.

Forskningstræning

Forskningstræning gennemføres i hoveduddannelsen – så vidt muligt i 1. samfundsmedicinske ansættelse. En nærmere beskrivelse findes på Videreuddannelsessekretariats hjemmeside samt på DASAMS' hjemmeside. Forskningstræningen dokumenteres i logbogen.

Der er tre forskningstræningsmoduler: Forskningstræningsmodul 1 afholdes af Videreuddannelsesregion Øst: [Hoveduddannelsen - Forskningstræning \(laegeuddannelsen.dk\)](http://Hoveduddannelsen - Forskningstræning (laegeuddannelsen.dk)). Da forskningstræningen helst skal gennemføres i 1. samfundsmedicinske ansættelse, anbefales det, at uddannelseslægen tilmelder sig forskningstræningsmodul 1 hurtigst muligt i H-forløbet. Forskningstræningsmodul 2 og 3 er specialespecifikke forskningstræningsmoduler, som gennemføres i samarbejde med arbejdsmedicin. Det tilstræbes, at forskningstræningsmodul 2 og 3 afholdes én gang årligt. Kurserne annonceres på DASAMS hjemmeside.

Uddannelsesplan

Den uddannelsessøgende skal med udgangspunkt i uddannelsesprogrammet og sammen med vejlederen udarbejde en individuel uddannelsesplan, hvor de konkrete arbejdsopgavers sammenhæng med målbeskrivelsen gøres klart.

Uddannelsesplanen kan løbende justeres efter behov.

De kliniske ansættelser

Den kliniske del af hoveduddannelsen tilstræbes tilrettelagt individuelt med hensyntagen til den uddannelsessøgendes ønsker og interesser. Generelt gælder, at kun kliniske ansættelsessteder, som kan bidrage til, at kompetencen 'H8 Kliniker' opnås, bør godkendes som uddannelsessted. Den endelige placering af kliniske ansættelser afgøres af Videreuddannelsesregion Øst evt. i samråd med specialets postgraduate kliniske lektor (PKL).

De enkelte kliniske ansættelser skal være af mindst seks måneders varighed, og kan som udgangspunkt foregå på sygehusafdelinger med patientkontakt (somatiske eller psykiatriske) eller i almen praksis.

De kliniske kompetencer anbefales opnået ved ansættelse inden for hovedområderne: medicin, kirurgi, almen medicin og psykiatri. Det bør tilstræbes, at uddannelseslægen, inklusiv sin kliniske basisuddannelse (KBU), ender med at have haft ansættelse inden for mindst tre af disse hovedområder af hensyn til bredden i den kliniske uddannelse. Det bør desuden tilstræbes, at de afdelinger, der indgår i uddannelsesforløbene, har et bredt udsnit af patienttyper.

Formålet med den kliniske uddannelse er at udvikle den uddannelsessøgende læges generelle kliniske færdigheder til et niveau, der ligger væsentligt over den kliniske basisuddannelse, således at lægen får et bredt kendskab til den kliniske referenceramme, herunder sundhedsvæsenets organisering, som grundlag for det fremtidige samfundsmedicinske virke. I de kliniske ansættelser forventes den uddannelsessøgendes kliniske arbejde derfor som minimum at foregå på niveau med læger i introduktionsstilling i de pågældende specialer eller læger i hoveduddannelse inden for almen medicin, når disse er i deres sideuddannelse.

Desuden bør den kliniske ansættelse så vidt muligt give mulighed for at sætte arbejdet på den kliniske afdeling i samfundsmedicinsk perspektiv, fx ved inddragelse i afdelingens administration, samarbejde med andre dele af sundhedsvæsenet, ledelse eller planlægning.

Der vil blive udarbejdet et generisk uddannelsesprogram for de kliniske ansættelser. Uddannelsesplanen for det kliniske ophold skal udarbejdes af den uddannelsessøgende sammen med den lokale vejleder i den kliniske afdeling. Lokal tilpasning af uddannelsesprogram samt uddannelsesplan kan evt. udarbejdes i samråd med PKL, UAO fra den første samfundsmedicinske ansættelse samt uddannelsesrådet.

Kvalitetsudvikling af speciallægeuddannelsen

Det Nationale og de Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse skal sikre høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse. Til løsning af denne opgave anvender Det regionale Råd de uddannelsessøgendes evaluering af afdelingerne samt inspektorrapporter ligesom man drøfter uddannelsesmæssige spørgsmål med repræsentanter fra specialet i de regionale specialespecifikke uddannelsesråd, hvor specialets postgraduate kliniske lektor (PKL) er formand og de uddannelsesansvarlige overlæger samt en uddannelsessøgende er medlemmer.

Uddannelseslaege.dk

Uddannelseslaege.dk er det site, hvor de uddannelsessøgende skal evaluere deres uddannelsesforløb. Læger i H-forløb tilmeldes automatisk.

Ved afslutning af hvert delforløb skal den uddannelsessøgende besvare spørgsmål om uddannelsesprogrammet, gennemførelse af uddannelsesplan og uddannelsesstedet og dets læringsrammer. Den uddannelsessøgende modtager log-in via mail fra Videreuddannelsessekretariatet.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse offentliggør de uddannelsessøgendes evalueringer af uddannelsesstederne. Alle kan tilgå (anonymiserede) resultater af evalueringerne via www.evaluer.dk med angivelse af et gennemsnit af alle evalueringer på det givne uddannelsessted. UAO, Videreuddannelsessekretariatet samt PKL har adgang til at se enkeltevalueringer og prosatekst om uddannelsesstederne. Det forventes at afdelingerne løbende anvender disse evalueringer i arbejdet på at forbedre den lægelige videreuddannelse.

Inspektorordningen

Inspektorordningen har til formål at bidrage til kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af den lægelige videreuddannelse på uddannelsesafdelingerne på landets sygehuse. Afdelinger skal besøges minimum hvert fjerde år, hvis ikke særlige forhold gør sig gældende.

Oplever den uddannelsessøgende et utilfredsstillende uddannelsesforløb kan man søge om at få afdelingen vurderet ved et inspektorbesøg. Anmodningen skal rettes til Sundhedsstyrelsen.

I praksis fungerer ordningen ved, at to inspektorer aflægger et besøg på en uddannelsesafdeling. Forud for besøget udfærdiger afdelingen en selvevalueringsrapport med en analyse af uddannelsesfunktionen og

miljøet på afdelingen. På baggrund af rapporten gennemfører inspektorerne kvalitative interview med relevante personalegrupper. Inspektorerne analyserer samtidig afdelingens rutiner og procedurer, der er relevante for afdelingens uddannelsesfunktion og miljø og udarbejder en inspektorrapport. Rapporten inkl. aftale med indsatsområder forelægges afdelingen til godkendelse og underskrift. Aftalen skal omfatte løsningsforslag til udvikling og forbedring af uddannelsesfunktion og miljø og indeholder en handlingsplan og tidshorisont. Ved opfølgende besøg revurderes afdelingen med fokus på indsatsområderne. Efter et inspektorbesøg offentliggøres en rapport fra inspektorernes besøg.

Inspektorerne er typisk speciallæger og uddannelsessøgende fra specialet, der via de videnskabelige selskaber kan deltage i inspektorordningen.

Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse skal løbende og i samarbejde med afdelingens UAO, specialets PKL og uddannelsesrådet vurdere den enkelte afdelings egnethed som uddannelsessted på baggrund af inspektorrapporterne.

Postgraduat Klinisk Lektor (PKL)

PKL har som opgave at sikre rådgivning i forbindelse med uddannelsesplanlægning og regional kursusaktivitet, ligesom PKL har en rådgivende funktion, når eventuelle problematiske uddannelsesforløb skal tackles. PKL er formand for det regionale uddannelsesråd for samfundsmedicin.

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin under det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse drøfter spørgsmål om kvaliteten af videreuddannelsen på de uddannelsessteder, der indgår i den samfundsmedicinske uddannelse i regionen. Uddannelsesrådet består af de uddannelsesansvarlige overlæger i specialet i regionen, en uddannelsessøgende i specialet (udpeget af DASAMS), en yngre læge i specialet (udpeget af Yngre Læger) samt specialets lokale PKL. En medarbejder fra Videreuddannelsessekretariatet varetager sekretariatsfunktionen.

Uddannelsesrådet for samfundsmedicin i Videreuddannelsesregion Øst holder møde minimum to gange årligt.

Links

Dansk Selskab for Samfundsmedicin (DASAMS): [Forside - DASAMS - DASAMS](#)

DASAMS's materiale om speciallægeuddannelsen: [Speciallægeuddannelsen - DASAMS](#)

Her findes bl.a.

- Målbeskrivelse
- Beskrivelse af lærings- og kompetencevurderingsmetoder
- Skabelon til introduktionssamtale
- Skabelon til justeringssamtale
- Skabelon til slutevalueringssamtale
- Kompetencekort til introduktionsuddannelsen
- Kompetencekort til hoveduddannelsen
- Kursusmål for specialespecifikke kurser
- Kursusmål for forskningstræning
- Vejledning til 360-graders evaluering af H4 Teamleder
- Vejledning til opbygning af portefølje

Den regionale lægelige videreuddannelse inkl. oversigt over PKL:

www.laegeuddannelsen.dk

Sundhedsstyrelsens beskrivelse af kompetencevurdering:

[Vejledning om kompetencevurdering i den lægelige videreuddannelse \(retsinformation.dk\)](#)

Bispebjerg og Frederiksberg Hospitals Strategiplan for Lægers Videreuddannelse:

<https://intranet.regionh.dk/bfh/personale/uddannelse/laelig-uddannelse-og-videreuddannelse/laelig-videreuddannelse/Organisering-af-Laeligvidereuddannelsespaabfh/Sider/Strategi-for-LVU.aspx>

Lægeforeningens karriererådgivning:

[Få en karrieresamtale | læger.dk \(laeger.dk\)](#)

Overblik over den lægelige videreuddannelse og evaluering af uddannelseselementer i speciallægeuddannelsen www.uddannelseslaege.dk).

Introduktion og hjælp til uddannelseslaege.dk:

<https://www.laegeuddannelsen.dk/forside/uddannelseslaegedk.aspx>

Bilag 1: Beskrivelse af uddannelsesvejledningen på ansættelsesstedet

Den uddannelsesansvarlige overlæges funktioner

Den uddannelsesansvarlige overlæge (UAO) er sammen med afdelingsledelsen ansvarlig for Afdeling for Socialmedicins videreuddannelse af uddannelsessøgende læger. Dette indebærer, at videreuddannelsen ved Afdeling for Socialmedicin som minimum opfylder målbeskrivelsen for det pågældende uddannelseselement. UAO har ansvaret for, at der udarbejdes uddannelsesprogrammer i forbindelse med ansættelse, at disse justeres efter behov, og at de efterleves.

Herudover skal UAO sikre, at samtlige uddannelsessøgende læger får tildelt en hovedvejleder, og at hovedvejledere oprettes i Uddannelseslaege.dk. UAO skal tilsvarende sikre, at læger i introduktionsstilling oprettes i Uddannelseslaege.dk.

UAO er sammen med hovedvejlederen ansvarlig for, at introduktions-, justerings- og slutevalueringssamtalerne gennemføres og skal sammen med afdelingsledelsen sikre grundlaget for uddannelsesplanens gennemførelse.

Den uddannelseskoordinerende uddannelseslæge (UKUL) ved Afdeling for Socialmedicin samarbejder med UAO omkring varetægelse af de uddannelsessøgende lægers interesse.

Materiale vedrørende lægeuddannelse ved Afdeling for Socialmedicin findes på afdelingens lokale P-drev under mappen Læger: P:\BFH\SOCMED\Socialmedicinsk klinik (SMK)\Uddannelse\Læger.

UAO sikrer at alle uddannelseslæger tilbydes en introduktionssamtale med UAO hvor der drøftes overordnet uddannelsesmål og muligheder, samt en afsluttende samtale med UAO hvor der drøftes den oplevede kvalitet af uddannelse på afdelingen.

Rammer for tildeling af vejleder

UAO i samråd med cheflægen er ansvarlig for at uddannelsessøgende læger tildeles vejledere. Tildeling af hovedvejleder finder sted inden ansættelsens påbegyndelse og det tilstræbes, at hovedvejleder er speciallæge i samfundsmedicin. Hvis hovedvejlederen ikke har et opdateret vejlederkursus, tilmeldes vedkommende et brush-up kursus. Det tilstræbes, at den uddannelsessøgende og hovedvejleder har nogle arbejdsområder fælles.

Hovedvejlederens funktioner og rammer for uddannelsesvejledning

Uddannelsesplan og vejledersamtaler

Indenfor de første fire uger af ansættelsen udarbejder uddannelseslægen – i samråd med hovedvejlederen – sin individuelle uddannelsesplan. Uddannelsesplanen udarbejdes på baggrund af en skabelon herfor (se materiale under uddannelsesmappen på P-drevet). Planen, der sammen med kompetencekortene, danner grundlag for uddannelsessamtalerne, justeres løbende. Der afholdes introduktionssamtale og slutevalueringssamtale samt et antal justeringssamtaler. Individuelle uddannelsesplaner samt skemaer fra introduktions, justerings, og slutevalueringssamtaler gemmes i uddannelseslaege.dk (se flowchart for arbejdsgang). Som udgangspunkt afholdes samtaler mindst hver 2. måned.

Ved uddannelsen af hoveduddannelseslæger ved Socialmedicinsk Klinik, er et centralt punkt mesterlære både i undersøgelse og vurdering af patienter. Der er også mulighed for udvikling gennem socialmedicinsk lægefagligt rådgivning i regionens kommuner. Der lægges vægt på de 7 lægeroller og på, at der arbejdes på og reflekteres over de fire niveauer indenfor samfundsmedicin (individ, gruppe, organisation og samfund). Vi arbejder med en støttende og anerkendende tilgang mod selvstændighed. Vi ser gerne at alle har lyst til

at lære og tager ansvar for egen læring. Der forventes at alle deltager i en åben dialog om, hvad der fungerer og hvad der skal forbedres, og ikke mindst en løbende progression i forhold til uddannelsesplanen.

Der afholdes 4 gange årligt fælles uddannelseslægemøder med UKUL og UAO med henblik på at drøfte uddannelse og evt. generelle uddannelsesmæssige problemstillinger. Uddannelsesteamet indkalder til disse møder. Desuden afholdes uddannelseslægemøder for både uddannelseslæger og hovedvejledere 4 gang årligt, hvor uddannelseslægerne fortæller gruppen om fokusområder og hvilke opgaver de evt. mangler, samt mulighed for netværksdannelse. Der tilbydes også individuel karriererådgivning ved hovedvejleder og UAO.

Feedback

Afdelingen arbejder løbende med at styrke vores feedbackkultur. Afdelingen har udviklet skemaer, som skal bruges mhp. både skriftligt og mundtligt feedback. Disse skemaer er redskaber, som gør det enkelt for uddannelseslægen og vejlederen at aftale og gennemføre konstruktiv feedback i forskellige arenaer. Der arbejdes altid med læringspunkter og laves en plan for videre forløb og opfølgning hver gang skemaerne bruges. Der findes følgende skemaer: Klinisk funktion samtale og undersøgelse, Rollen som sundhedskordinator ved et rehabiliteringsteam møde, Oplæg/undervisning og Midtvejs feedback.

Kompetencer, opgaver og vurdering

Kompetence	Arbejdsfunktioner som bidrager til erhvervelse af kompetence	Kompetence-vurderingsmetode jf. målbeskrivelsen	Forventet kompetence-opnåelse
H2 Socialmediciner	- Klinisk Funktion - Deltagelse faglige drøftelser, fx KFO-møder	Struktureret vejledersamtale, som med udgangspunkt i kompetencekort H2 baserer sig på gennemgang af: - min. 3 sager fra uddannelseslægens læringsdagbog - vejleders observation af min. 2 journaloptagelser	6-9 mdr.
H3 Mødeleder (Delkompetencer)	- Ledelse af interne møder. - Konferenceledelse under supervision.	Struktureret vejledersamtale, som med udgangspunkt i kompetencekort H3 baserer sig på gennemgang af: - min. 2 mødeindkaldelser - min. 2 dagsordner - vejleders observation af min. 2 møder Delkompetencerne ift. komplekst referat kan ikke honoreres på afdelingen.	6-12 mdr.
H4 Teamleder	Ledelse af udvalg, arbejdsgruppe, projekt, osv.	Struktureret vejledersamtale, som med udgangspunkt i H4 kompetencekort baserer sig på gennemgang af: - uddannelseslægens egne refleksioner over rollen som teamleder i læringsdagbog - 360 graders evaluering	9-12 mdr.
H5 Underviser og vejleder	- Undervisning/Oplæg. - Vejledning, inkl. kursus i kompetenceudvikling for hovedvejledere.	Struktureret vejledersamtale, som med udgangspunkt i kompetencekort H5 baserer sig på gennemgang af: - uddannelseslægens optegnelser i læringsdagbog vedr. vejledningssituation. - vejleders observation af min. 1 vejledningssituation. - vejleders observation af min. 2 faglige oplæg.	6-9 mdr.

H6 Organisationsudvikler	Arbejd med instrukser, arbejdsgange, osv.	Struktureret vejledersamtale, som med udgangspunkt i H6 kompetencekort baserer sig på gennemgang af: - 1 organisationsudvikling med fokus på processen og produktet på baggrund af uddannelseslægens egne refleksioner over sin deltagelse heri - vejleders supervision af min. 1 præsentation af organisationsudviklingen	6-12 mdr.
H1, H7 og H8 opfyldes på andre ansættelsessteder.			

Porteføljen

Alle uddannelseslæger skal løbende opdatere deres porteføljer. Porteføljen består af uddannelsesplanen, læringsdagbogen, feedback skemaer, den faglige profil, karriereplanen og CV. Der findes skabeloner til disse i uddannelsesmappen på afdelingens P-drev. Uddannelsesteamet tilstræber at holde to workshops om året hvor elementerne fra porteføljen bliver drøftet og arbejdet med, med deltagelse af både uddannelsessøgende læger og vejledere.

Godkendelse af kompetencer og forløbet

Efterhånden som uddannelseslægen opnår de enkelte kompetencer, godkendes disse af hovedvejlederen. Kompetencer kan godt opnås i et samarbejde mellem uddannelseslægen og andre ansatte i afdelingen. Hovedvejlederen sikrer i så fald, at kravene, jf. kompetencekort, er opfyldt, og godkender kompetencen i Uddannelseslaege.dk. Ved afslutning på uddannelsesforløbet skal UAO godkende tidsmæssig attestations i Uddannelseslaege.dk. Såvel den uddannelsessøgende læge som hovedvejledere er forpligtede til at orientere UAO, hvis de ikke finder forløbet tilfredsstillende eller er usikre på formelle krav til uddannelsesforløbet.

Bilag 2: Beskrivelse af uddannelsesstedet

Beskrivelse af afdelingen

Afdeling for Socialmedicin blev grundlagt i 2012 som et regionalt projekt til etablering af et socialmedicinsk specialområde i Region Hovedstaden. Afdeling for Socialmedicin blev først organiseret som et afsnit under Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling, men fremstår i dag som en selvstændig afdeling såvel ledelsesmæssigt som økonomisk. Afdeling for Socialmedicin dækker hele Region Hovedstaden, som består af 29 kommuner. Afdeling for Socialmedicin består af Socialmedicinsk klinik, herunder Klinisk Funktion med patienter henvist af kommuner samt Regionspatienter henvist af praktiserende læger og hospitalsafdelinger, samt Klinik for Funktionelle Lidelser. Uddannelseslæger arbejder primært i Socialmedicinsk Klinik.

I 2013 betød den ændrede lovgivning om førtidspension, fleksjob og ressourceforløb, at de fem regioner i Danmark skulle levere sundhedskoordinatorer til de kommunale rehabiliteringsteams samt levere kliniske socialmedicinske udredninger til kommunerne. Denne opgave blev i Region Hovedstaden placeret i Afdeling for Socialmedicin på Frederiksberg Hospital. Opgavetilsførslen betød, at centeret ekspanderede stærkt i perioden 2013 til 2016. I 2012 var der 8 fastansatte i Afdeling for Socialmedicin og i 2022 bestod Afdeling for Socialmedicin af 101 medarbejdere og et antal eksternt tilknyttede speciallægekonsulenter som indgår i gruppen af sundhedskoordinatorer. I skrivende stund er en ny lovgivning ved at blive implementeret, hvilket kan betyde at afdelingens opgaveportefølje kan ændre sig det kommende år. Personalegruppen omfatter flere fagområder, der primært relaterer sig til rehabilitering og arbejdsfastholdelse.

Afdelingen er også beskrevet på internettet: <https://intranet.regionh.dk/bfh/afdelinger/socialmedicin>

Visionen i Afdeling for Socialmedicin er at hjælpe alle der bliver henvist til afdelingen, til at føle sig hørt og hjulpet. Afdeling for Socialmedicin ønsker dertil at være en god samarbejdspartner således, at kommunerne og andre bliver i stand til at give borgerne de relevante tilbud fx på det arbejdsmarkedsrettede område eller indenfor forebyggelse og rehabilitering. Afdeling for Socialmedicin ønsker også at samarbejde med fx praktiserende læger og hospitalsafdelinger mv for at hjælpe med de patienter, som har vanskelige socialmedicinske problemstillinger. Missionen er, at Afdeling for Socialmedicin skal være et videnscenter for socialmedicin.

Det overordnede mål i Afdeling for Socialmedicin er at sikre høj kvalitet og ensartethed i behandlingen af borgere og patienter. Vi deltager i uddannelsen af speciallæger i samfundsmedicin, dvs. læger som ønsker at arbejde indenfor offentlige og private institutioner fx ved de socialmedicinske regionale afdelinger, styrelser, regioner, diverse forvaltninger og internationale organisationer. Den uddannelsessøgende læge er under supervision ansat i en introduktionsstilling eller i en hoveduddannelsesstilling, sideløbende med en teoretisk uddannelse, jævnfør retningslinjer for speciallægeuddannelsen, www.sst.dk.

Uddannelseslægens funktion og opgaver

I afdelingen deltager lægen i udarbejdelse af socialmedicinske journaler og tværfaglige konferencer med henblik på at sikre patienten optimale muligheder for at kunne genvinde og forbedre funktionsevnen. Hensigten er at hjælpe udsatte mennesker tilbage til arbejdsmarkedet på ordinære forhold eller efter en konkret vurdering fx til flexjob eller førtidspension.

Det primære fokus i starten af ansættelsen er, at uddannelseslægen lærer at kunne udrede en socialmedicinsk patient ud fra den bio-psyko-soziale model, da resultatet af undersøgelsen kommer til at indgå i patientens kommunale forløb. Derefter er der mulighed for følgevagter med sundhedskoordinator funktionen (SK) og socialmedicinsk lægefaglig rådgivning (SLR) mhp. at få indsigt i hvordan kommunerne arbejder med borgernes forløb.

Klinisk funktion er den primære opgave for uddannelseslæger. Dertil kommer øvrige uddannelsesopgaver, som defineres nærmere ved ansættelsesstart med afsæt i den enkelte uddannelseslæges kompetencer, ønsker og uddannelsesplaner mv. Øvrige uddannelsesopgaverne kan fx være kurser, forskning, fokuseret ophold, it-opgaver, vejledninger mv. Hvis hoveduddannelseslægen vurderes egnet af hovedvejleder og UAO, kan hoveduddannelseslægen efter oplæring også få SK/SLR-opgaver i kommunerne.

Undervisning i afdelingen

Formaliseret uddannelse i afdelingen er koncentreret omkring undervisningsseancer om fredagen. Der er fælles undervisning for hele afdelingen hver anden fredag, hvor der er fokus på den bio-psyko-sociale model og de typiske diagnoser som ses i afdelingen, dvs. de sygdomme som rammer mennesker, som står udenfor arbejdsmarkedet. Det drejer sig om, bl.a. depression, angst, personlighedsforstyrrelser, PTSD, skizofreni, hjerneskade, kroniske smerter og funktionelle lidelser.

Desuden er der Journal Club en gang om måneden samt supervisionsgrupper for yngre læger hver anden fredag. Der er også månedlige møder hvor kerneopgaverne drøftes i et uformelt forum, der afholdes skiftevis SKO-møder (Sundhedskoordinator Overvejelser) og KFO-møder (Klinisk Funktion Overvejelser).

Det forventes af uddannelseslægerne underviser flere gange under forløbet indenfor kendte kompetenceområder, efter fokuserede ophold eller konferencer.

Afdelingens forskningsopgaver og uddannelseslægenes mulighed for at deltage

Den forskningsansvarlige overlæge er ansvarlig for forskning i afdelingen og den forskningsansvarlig yngre læge har i henhold til funktionsbeskrivelsen, også opgaver relateret til forskningen i Afdeling for Socialmedicin. Publikationslister samt en liste over igangværende forskningsprojekter inkl. links til disse og andre projekter ved Afdeling for Socialmedicin opdateres jævnligt på afdelingens P-drev:

P:\BFH\SOCMED\G. Forskning og udvikling\

Den forskningsansvarlige yngre læge og den forskningsansvarlig overlæge reviderer og udarbejder materiale indenfor forskningsområdet for fx at sikre, at uddannelseslægerne på skift, fremlægger publicerede forskningsartikler eller lignende i afdelingen cirka 10 gange om året ved afdelingens Journal Club. Den forskningsansvarlige yngre læge og den forskningsansvarlig overlæge reviderer og udarbejder materiale indenfor forskningsområdet for fx at sikre, at uddannelseslægerne på skift, fremlægger publicerede forskningsartikler eller lignende i afdelingen ved afdelingens Journal Club.

Deltagelse i møder og aktiviteter

Uddannelseslæger forventes at deltage i følgende møder og aktiviteter:

- Uddannelseslægemøder
- Uddannelsestavlemøder
- 3-timers møde og 2-timers møde
- Personalemøder
- Socialmedicinsk Klinik Møder
- Supervision, gerne én gang i kvartalet
- Deltagelse i hovedvejledermøder hvis man er vejleder (ca. 5 x 1 time/år)

Andre uddannelseselementer

Mange uddannelseslæger ønsker at opnå andre erfaringer udover kerneopgaverne i klinikken. Der er skiftende mulighed for at varetage følgende roller: TR, TR-suppleant, UKUL, Tovholder for supervision, Tovholder for besøgsdage, Tovholder for SKO- og KFO-møder, osv. Vi tilstræber at fordele opgaverne ligeligt.

I forhold til fokuserede ophold, har afdelingen en kutyme for at uddannelseslæger har mulighed for at holde op til 4 dages fokuseret ophold. Opholdene skal være relevant for det samfundsmedicinsk speciale. Der forventes at der udfyldes et tilbagemeldingsskema, som bagefter gemmes i vores fælles katalog, hvor andre uddannelseslæger kan få detaljerede oplysninger og blive inspireret til ophold. Udover fokuserede ophold opfordrer vi til deltagelse i samfundsmedicinske besøgsdage, f.eks. hos SST/STPS, SSI og Regionsgården.

Den uddannelsessøgende samarbejdspartnere

Uddannelseslæger arbejder under ansættelsen sammen med de øvrige læger i Afdeling for Socialmedicin, afdelingens psykologer, fysioterapeuter, socialfaglige og sekretærer. Herudover arbejder uddannelseslægen sammen med sagsbehandlere og øvrigt kommunalt ansatte ved SK/SLR-funktionerne.

Evalueringsaf uddannelsesstedet

Der er løbende mulighed for at evaluere uddannelsesstedet på flere niveauer. Vi laver invers feedback for vores daglige vejledere, således at alle uddannelseslæger har mulighed for at komme med input til den vejledning de får. Der afholdes et 3-timers møde hvert efterår, hvor der er mulighed for at drøfte indsatser med det formål at forbedre uddannelse på afdelingen uden tilstedeværelse af ledelsen. Der er altid et tema bestemt af hospitalets direktion, som skal drøftes (f.eks. feedback, psykologisk tryghed, osv.). Forslagene der kommer fra 3-timers møderne, bliver fulgt op på til 2-timers mødet, hvilket er en slags statusmøde som afholdes om foråret hvor man kan komme med yderligere input eller forslag.

Der afholdes et årligt møde mellem hospitalets Chef for Lægelig Videreuddannelse, Cheflægen og uddannelsesteamet. Forud for dette møde får alle uddannelsessøgende læger på afdelingen et spørgeskema hvor de har mulighed for at komme med kommentarer. Alle uddannelseslæger i klassificerede stillinger skal evaluere afdelingen inden for den sidste måned af ansættelsen. Der afholdes desuden en afsluttende samtale med UAO, hvor uddannelseslæger har mulighed for at drøfte og reflektere over deres ophold.

Afdelingens kernepensum

Overordnet omkring jobafklaring, sygedagpenge, fleksjob, førtidspension etc.:

- www.lægehåndbogen.dk Søg på "Social Medicin".

Lov om kompensation til handicappede i erhverv, aktiv beskæftigelsesindsats, sygedagpenge, aktiv socialpolitik og social pension:

- www.cabiweb.dk/lovstof/
- www.retsinformation.dk
- <https://star.dk> (Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering)

Sygdomsspecifikke oplysninger og vejledninger

Vejledninger for behandlingsforløb, prognose for kardiologiske diagnoser såsom hjertesvigt, takykardier, iskæmisk hjertesygdom, medfødt hjertesygdom osv.:

- www.cardio.dk NBV- Den nationale kardiologiske behandlingsvejledning.

Vejledning for behandlingsforløb, prognose osv. for endokrinologiske lidelser:

- www.endocrinology.dk NBV- Den nationale endokrinologiske behandlingsvejledning.

Vejledning for behandlingsforløb, prognose, osv. for reumatologiske lidelser:

- www.danskreumatologi.dk NBV – Den nationale reumatologiske behandlingsvejledning.

Oplysninger om behandling af funktionelle lidelser i Region Hovedstaden:

- <https://www.frederiksberghospital.dk/socialmedicinsk-enhed/center-for-komplekse-symptomer/Sider/Center-for-Komplekse-Symptomer.aspx>

Vejledning for behandlingsforløb for psykiatriske lidelser:

- www.dpsnet.dk/publikationer/guidelines

Pakkeforløb for cancer, andre somatiske lidelser, psykiatriske diagnoser:

- www.sundhed.dk Under "Almen praksis region H", søg på pakkeforløb

Mere omfattende vejledninger til behandlingsforløb:

- www.dsam.dk Gå ind på "Vejledninger".
- www.armoni.dk

Afdelingen har eget bibliotek hvor der findes mange relevante bøger og tidsskrifter til inspiration.

Bilag 3: Individuel uddannelsesplan

Uddannelsesplanen udarbejdes jf. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=121159>

Skabelonen findes i uddannelsesmappen på afdelingens P-drev.

Uddannelsesplanen skal opdateres ifm. alle vejledersamtaler og gemmes i uddannelseslaege.dk, hvor den gennemlæses og godkendes af UAO.

Kompetenceplacering

Inden den uddannelsessøgende påbegynder hoveduddannelsesforløbet, har de uddannelsesansvarlige overlæger fra hhv. 1., 2. og evt. 3. samfundsmedicinske ansættelse have aftalt og beskrevet, hvor i forløbet de enkelte kompetencer tænkes opnået.